

Wijziging van de Arbeidsomstandighedenwet in verband met invoering meldplicht arbeidsongevallen en vergewisplichten uitleners.

Met deze wetswijziging wordt beoogd om de verantwoordelijkheid voor veilig en gezond werken te vergroten voor degenen die werknemers ter beschikking stellen. Dit is hard nodig, omdat uitzendkrachten oververtegenwoordigd zijn bij ongevallen op het werk. In 2021 was 17% van de slachtoffers een uitzendkracht, terwijl het aandeel uitzendkrachten onder werkenden 7% bedraagt.¹

Helaas worden lang niet alle arbeidsongevallen gemeld bij de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). Uit een scan van de NLA naar ondermeldingen komt naar voren dat iets meer dan 50% van de arbeidsongevallen niet bij de NLA wordt gemeld.² Als mogelijke verklaring wordt genoemd dat in het geval van uitzendkrachten twee partijen betrokken zijn en zowel de uitlener als de inlener zich hier niet verantwoordelijk voor voelen.³ Een verdere analyse maakt duidelijk dat een deel van de inleners in de veronderstelling was dat de uitlener het arbeidsongeval had moeten melden. De gebrekkige informatievoorziening van uitleners over bijvoorbeeld de gezondheid van het slachtoffer kan er ook toe leiden dat inleners te laat melden. Een combinatie van deze twee factoren komt ook voor.⁴ Het mag niet zo zijn dat door dit soort constructies uitzendkrachten en andere werkenden die ter beschikking worden gesteld de dupe zijn. De FNV ondersteunt daarom de aanscherpingen die in dit wetsvoorstel staan, maar geeft graag de onderstaande aandachtspunten mee.

Om te voldoen aan de verantwoordelijkheden die in dit wetsvoorstel staan is het hebben van een volledige risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) van groot belang. De inlener dient bijvoorbeeld een beschrijving uit de RI&E te verstrekken aan de uitlener, de uitlener moet nagaan bij de inlener hoe invulling is gegeven aan het geven van doeltreffende voorlichting en onderricht en als er sprake is van een ongeval dan kan dit een reden zijn om de RI&E aan te passen. Uit onderzoek blijkt echter dat slechts 35% van alle bedrijven een RI&E heeft waarin ook daadwerkelijk alle belangrijke risico's zijn geïnventariseerd.⁵ De bedrijven met een RI&E hebben dus niet altijd een complete RI&E, terwijl dit voor onder meer de vergewisplichten van uitleners van belang is. De FNV dringt daarom aan op meer handhaving van de RI&E-verplichting.

De FNV benadrukt de invalshoek die de minister bij het commissiedebat Arbeidsmigratie uitsprak: het gaat niet om alleen achteraf, als er al iets is misgegaan wat te doen, maar juist ook om vooraf te voorkomen dat er iets misgaat. Daarvoor is handhaving op de RI&E-verplichting bij de inlener noodzakelijk en zou het goed zijn een hoger boetebedrag op te kunnen leggen door de Arbeidsinspectie bij niet naleving van deze verplichting. Alleen op die manier kan de voorgestelde wijziging van lid 5 onder a Arbwet ook effectief tot verbetering van de informatieverstrekking aan de ter beschikking gestelde werknemer leiden.

¹ Nederlandse Arbeidsinspectie, Monitor arbeidsongevallen 2021, p. 4.

² Nederlandse Arbeidsinspectie, Monitor arbeidsongevallen 2021, p. 6.

³ Nederlandse Arbeidsinspectie, Monitor arbeidsongevallen 2021, p. 17.

⁴ Inspectie SZW, Rapport onderzoek naar omvang en motieven van ondermelding bij meldingsplichtige arbeidsongevallen, 6 december 2021, p. 18.

⁵ Nederlandse Arbeidsinspectie, Arbo in Bedrijf 2019-2021, p. 4.

De FNV heeft moeite met het nieuwe lid 8 van art. 5 Arbowet. Deze bepaling gaat uit van de veronderstelling dat een jaar na het arbeidsongeval de situatie niet meer hetzelfde is als voor het ongeval. Na een jaar is een arbeidsplaats echter niet automatisch weer veilig te noemen. De FNV ziet daarom graag dat lid 8 geschrapt wordt, aangezien het een afzwakking is van het vorige lid.

In de memorie van toelichting staat dat idealiter de uitlener met enige regelmaat met de inlener spreekt over de arbeidsomstandigheden van zijn ter beschikking gestelde werknemers, waardoor wordt bijgedragen aan het voorkomen van arbeidsongevallen.⁶ Een aanpassing van de Arbeidsomstandighedenwet om dit mogelijk te maken juicht de FNV toe. Temeer omdat twee derde van de bedrijven dus geen volledige RI&E heeft, de ter beschikking stelling van de RI&E aan de uitlener een momentopname is en de risico's waar de uitzendkracht aan wordt blootgesteld kunnen veranderen. Regelmatig het gesprek met elkaar aangaan over arbeidsomstandigheden zal de veiligheid en gezondheid van de ter beschikking gestelde werknemers ten goede komen.

De memorie van toelichting spreekt over het aansporen en stimuleren van de ter beschikking gestelde werknemer om een meldingsplichtige arbeidsongeval te melden bij verschillende partijen.⁷ De bedrijfsarts of andere kerndeskundigen staan hier niet tussen, terwijl zij juist op basis van de Arbeidsomstandighedenwet adviezen kunnen geven over preventieve maatregelen betreffende het algemeen arbeidsomstandighedenbeleid om bijvoorbeeld ongevallen te voorkomen. Deze taak dient ook een onderdeel te zijn van het basiscontract tussen de arbodienst en de werkgever.

De ter beschikking gestelde werknemer zou 'indien mogelijk' ook een meldingsplichtig arbeidsongeval kunnen melden bij de toezichthouder.⁸ Voor zover de FNV heeft kunnen nagaan is een dergelijke melding niet mogelijk. Werknemers in staat stellen om een deze melding te doen heeft een grote meerwaarde wat de FNV betreft. De NLA kan dan bijvoorbeeld aan de hand van de meldingen van werknemers controleren of uitleners, inleners en overige werkgevers zich aan hun meldplicht houden in het geval van een meldingsplichtig arbeidsongeval. Dit zal ook een bijdrage leveren aan het aanpakken van de ondermeldingen. Er moet dus meer gemeld worden en beter worden gehandhaafd door de NLA. De FNV pleit voor een tool, bijvoorbeeld in de vorm van een app, waarmee slachtoffers, getuigen en andere betrokkenen een ernstig ongeval direct kunnen melden bij de NLA.

Kitty Jong
Vicevoorzitter FNV

⁶ MvT, Conceptwetsvoorstel invoering meldplicht arbeidsongevallen en vergewisplichten uitleners, p. 1.

⁷ MvT, Conceptwetsvoorstel invoering meldplicht arbeidsongevallen en vergewisplichten uitleners, p. 6.

⁸ MvT, Conceptwetsvoorstel invoering meldplicht arbeidsongevallen en vergewisplichten uitleners, p. 6.